

Taristuministri määruse „Majandus- ja taristuministri 5. juuni 2015. a määruse nr 58 „Hoone energiatõhususe arvutamise meetoodika“ ja 30. aprilli 2015. a määruse nr 36 „Nõuded energiamärgise andmisele ja energiamärgisele“ ning ettevõtlus- ja infotehnoloogiaministri 11. detsembri 2018. a määruse nr 63 „Hoone energiatõhususe miinimumnõuded“ muutmise“ eelnõu seletuskiri

1. Sissejuhatus

Majandus- ja taristuministri 5. juuni 2015. a määruse nr 58 „Hoone energiatõhususe arvutamise meetoodika“ (edaspidi *MTMi määrus nr 58*)¹ ja 30. aprilli 2015. a määruse nr 36 „Nõuded energiamärgise andmisele ja energiamärgisele“² (edaspidi *MTMi määrus nr 36*) ning ettevõtlus- ja infotehnoloogiaministri 11. detsembri 2018. a määruse nr 63 „Hoone energiatõhususe miinimumnõuded“³ (edaspidi *EIMi määrus nr 63*) muutmise määrus (edaspidi *määrus*) kehtestatakse ehitusseadustiku (EhS) § 64 lõike 5, § 65 lõike 3 ja 66 lõike 6 alusel.

Määrus on koostatud taristuministri määrusena, kuna peaministri 12. augusti 2024. aasta korralduse nr 88 kohaselt on elamumajandus ja ehitus taristuministri vastutusvaldkonnas.

Eelnõu eesmärk on täpsustada energiaarvutuses kasutatavaid termineid ja meetodeid.

Kõik muudatused jõustuvad 2025. aasta 1. märtsil.

Eelnõu ja seletuskirja on koostanud ning esimese keeleteoimetus teinud Kliimaministeeriumi ehituse ja elukeskkonna osakonna nõunik Siret Trei (627 6478, siret.trei@kliimaministeerium.ee). Määruse eelnõu koostamisel osalesid ka Kliimaministeeriumi ehituse ja elukeskkonna osakonna peaspetsialist Ülle Reidi (625 6457, ulle.reidi@kliimaministeerium.ee), sama osakonna keskkonnasäästliku ehituse valdkonna juht Hannamary Seli (639 7650, hannamary.seli@kliimaministeerium.ee) ning Tallinna Tehnikaülikooli inseneriteaduskonna ehituse ja arhitektuuri instituudi direktor ja liginullenergiahoonete uurimisrühma professor Jarek Kurnitski (620 2406, jarek.kurnitski@taltech.ee).

Eelnõu õigusekspertiisi on teinud Kliimaministeeriumi õigusosakonna jurist Kristina Parnaul-Ollik (626 2870, kristina.parnaul-ollik@kliimaministeerium.ee). Eelnõu ja seletuskirja on keeleteoimetanud Justiitsministeeriumi õigusloome korralduse talituse toimetaja Aili Sandre (5322 9013, aili.sandre@just.ee).

2. Eelnõu sisu ja võrdlev analüüs

Eelnõu koosneb neljast paragrahvist.

Paragrahvis 1 sätestatakse MTMi määruses nr 58 (RT I, 19.03.2024, 2) kavandatud muudatus.

Paragrahviga täiendatakse § 2 lõike 2 punkti 3 pärast tekstiosa „päikese-“ tekstiosaga „välisõhu-“. Muudatus tuleneb vajadusest täpsustada termini „lokaalne taastuvenergia“

¹ <https://www.riigiteataja.ee/akt/107072020012>

² <https://www.riigiteataja.ee/akt/105072023289>

³ <https://www.riigiteataja.ee/akt/113122018014>

määratlust. Sõna „välisõhk“ lisamisega on määratluses loetletud kõik taastuvad energiaallikad, millest on võimalik energiat lokaalselt toota.

Paragrahvis 2 sätestatakse MTMi määruses nr 36 (RT I, 19.03.2024, 4) kavandatud muudatused.

Paragrahvi 2 punktiga 1 asendatakse § 2 punktis 7 tekstiosa „1975–2004“ tekstiosaga „2004–2023“. Säte reguleerib olemasolevale hoonele koostatava märgise (edaspidi *KEK*) arvutamiseks kasutatavate kliimaandmete alusperioodi.

Kliimaministri 7. märtsi 2024. aasta määrusega nr 12 „Majandus- ja taristuministri 5. juuni 2015. a määruse nr 58 „Hoone energiatõhususe arvutamise meetodika“ ja 30. aprilli 2015. a määruse nr 36 „Nõuded energiamärgise andmisele ja energiamärgisele“ ning ettevõtlus- ja infotehnoloogiaministri 11. detsembri 2018. a määruse nr 63 „Hoone energiatõhususe miinimumnõuded“ muutmine“ (edaspidi *määrus nr 12*) uuendati arvutusliku energiamärgise (edaspidi *ETA*) aluseks olevaid kliimaandmeid (määrus nr 58 § 2 lg 2 p 1). Eelnõukohase määrusega ühtlustatakse ETA ja KEK energiamärgiste arvutamisel kasutatavad kliimaandmete perioodid.

Uued normaalaasta kraadpäevade arvud põhinevad perioodi 2004-2023 keskmistel välisõhu temperatuuridel. Tallinna Tehnikaülikooli 2003. aasta uuringu⁴ põhjal on sobilik jagada Eesti kraadpäevade alusel kuueks piirkonnaks. Kraadpäevade piirkonnad ja keskused, mille välisõhu temperatuuride alusel määratakse piirkonna kraadpäevad, on järgmised: Jõhvi, Tartu, Tallinn, Valga, Pärnu ja Ristna.

Paragrahvi 2 punktiga 2 täiendatakse § 2 punkti 11 pärast tekstiosa „päikese-“, tekstiosaga „välisõhu-“. Muudatus tuleneb vajadusest täpsustada termini „lokaalne taastuenergia“ määratlust. Sõna „välisõhk“ lisamisega on määratluses loetletud kõik taastuvad energiaallikad, millest on võimalik energiat lokaalselt toota.

Paragrahvi 2 punktiga 3 tunnistatakse § 14 lõige 16 kehtetuks. Säte reguleerib eksporditud energia arvestamist energiamärgise koostamisel. 2019. aastal jõustunud määruse muudatustega (RT I, 18.01.2019, 13) eksporditud energiat energiamärgise koostamisel enam ei arvestata. See ei ole sellel sättel enam regulatiivset jõudu ja see tunnistatakse kehtetuks

Paragrahviga 3 sätestatakse EIMi määruses nr 63 (RT I, 19.03.2024, 5) kavandatud muudatused.

Paragrahvi 3 punktiga 1 täiendatakse § 2 lõiget 7 pärast tekstiosa „päikese-“, tekstiosaga „välisõhu-“. Muudatus tuleneb vajadusest täpsustada termini „lokaalne taastuenergia“ määratlust. Sõna „välisõhk“ lisamisega on määratluses loetletud kõik taastuvad energiaallikad, millest on võimalik energiat lokaalselt toota.

Paragrahvi 3 punktiga 2 asendatakse § 8 pealkirjas sõna „päikeseenergiasüsteemi“ sõnaga „päikeseelektrisüsteemi“. Muudatuse vajadus tuleneb § 8 sisust, mis käsitleb päikeseelektrisüsteemi nõudeid.

Paragrahvi 3 punktiga 3 asendatakse lisa 2 tabeli 1 pealkirjas sõna „energiatootmist“ sõnaga „elektritootmist“. Muudatusega kõrvaldatakse vastuolu tabelile viitava sätte ja tabeli pealkirja vahel. Selguse huvides esitatakse eelnõus kogu lisa 2 tabeli 1 pealkiri.

⁴ Eesti kraadpäevad ja nende kasutusjuhend: 1 etapp. TTÜ Keskkonnatehnika Instituut, 2003

Paragrahvis 4 sätestatakse eelnõuga kavandatud muudatuste jõustumise aeg.

Määruse sätteid jõustuvad 2025. aasta 1. märtsil koos kliimaministri 7. märtsi 2024. aasta määrusega nr 12.

3. Eelnõu vastavus Euroopa Liidu õigusele

Eelnõu on kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiviga 2010/31/EL hoonete energiatõhususe kohta⁵ (ELT L 153, 18.06.2010, lk 13). Energiatõhususe miinimumnõuded ajakohastati 2024. aasta alguses ning eelnõukohane määrus täpsustab määruse termineid ja arvutusmetoodikat.

4. Määruse mõjud

Muudatusel on peamiselt õiguslik mõju, sest määruse vastuvõtmisega täpsustatakse ja ühtlustatakse termineid. Muid iseseisvaid mõjusid ei ole. 1. märtsil 2025 jõustuva määruse nr 12 mõju tervikuna on analüüsitud määruse nr 12 seletuskirjas (EISi eelnõu toimik number 23-1229) ja siinkohal seda analüüsi ei korrata.

5. Määruse rakendamisega seotud tegevused, vajalikud kulud ja määruse rakendamise eeldatavad tulud

Määruse rakendamisega ei kaasne riigile ega kohaliku omavalitsuse üksustele lisakulusid ega -tegevusi. Määruse rakendamisega ei kaasne lisatulusid.

6. Määruse jõustumine

Määruse sätteid jõustuvad 2025. aasta 1. märtsil koos kliimaministri 7. märtsi 2024. aasta määrusega nr 12.

7. Eelnõu kooskõlastamine ja huvigruppide kaasamine ning avalik konsultatsioon

Eelnõu esitatakse eelnõude infosüsteemi EIS kaudu kooskõlastamiseks Rahandusministeeriumile ning Regionaal- ja Põllumajandusministeeriumile ning saadetakse arvamuse avaldamiseks Eesti Kütte- ja Ventilatsiooniinseneride Ühendusele.

⁵ Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2010/31/EL hoonete energiatõhususe kohta.